

импровизация. Паралелно с това те говорят за специфични техники на музициране, кристализиращи в своеобразието на "макама" "пащрафа" и други особености на импровизация и инструментално майсторство. За някои от тези "специалисти" и "познавачи" този термин (таксъма) се употребява в смисъл на ромски влог във формирането на нещо по-ново, характерно и нетипично ориенталско като мелодия, дух, импровизация и прочее в музиката. За отбелязване е, че ромите не използват този термин, когато говорят и обсъждат проблема за класическия руски романс в своето музикално творчество и изява. Един факт, който вероятно трябва да се обясни най-вече с особеностите на ромската музика на Балканския полуостров за разлика от другите цигански музикални техники и практики в Европа.

Нашите роми държат особено много на още две неща. Първо, да се създават все по-благоприятни условия за "реванш" на циганската музика, за да не помръкне тя на небосклона на музикалния живот в нашата родина. Второ, да се допускат ромите все повече в съвместни изяви, в процеса на чиято реализация техните автентични, характерни и самобитни музикални достижения и традиции да се преплитат трайно и непреодолимо с българските такива. Нашите цигани са убедени, че именно такива съвместни прояви и техният продукт ще осигурят двустранна изгода, тъй като ще допринесат за обогатяване както на тяхната етнична (ромската), така и на нашата (българската) национална музикална култура, от която са част. Те са петимни за ярка и атрактивна, активна музикална изява в съвместни музикални прояви и събития, по време на които могат най-добре да покажат на всички автентичността и богатството на ромската музика изобщо и в частност тези на българската ромска музика. В случая те имат предвид цялото онова многообразие на циганската музикална традиция, около което все още се дискутира не само в музикалните среди у нас, но и сред самите роми (музиканти, инструменталисти и композитори, аранжьори и вокалисти).

В света и специално в Европа общо взето има **три версии за циганската музика**, радващи се на широка известност. По-точно, лансира се тезата, че музиката на ромите